

คุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจ
ในสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำของไทย

Characteristics towards Teaching Profession Standards of In-service
Business Teachers in Thailand's Leading Vocational Schools

จรัสพงศ์ เทียนประภา* และ ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร**

Charasphong Thianprapha and Dr.Pattarawat Jeerapattanatorn

*นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาบริหารธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจในสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำของไทย ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 หมวด ได้แก่ (1) ความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน (2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (3) ผลงานมีความโดดเด่น (4) การอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครู (5) คุณลักษณะความเป็นครู และ (6) การปฏิบัติตนของครูประชากรในการวิจัย ได้แก่ครูธุรกิจของสถาบันอาชีวศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน 9 สถาบัน จำนวน 161 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อสำรวจระดับคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะครูที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นครู การปฏิบัติตนของครู และการอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครู ส่วนคุณลักษณะครูที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอนและผลงานมีความโดดเด่น

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, คุณลักษณะครู, มาตรฐานวิชาชีพครู, ธุรกิจศึกษา, อาชีวศึกษา

Abstract

The objective of this study was to investigate characteristics towards teaching profession standards of in-service business teachers in Thailand's leading vocational schools. The characteristics included (1) mastery of subject matter and related sciences for teaching (2) ability on learning management (3) outstanding performances (4) dedication for learners and generosity to other teachers (5) teacher's characteristics and (6) teacher's personal behavior. Population of the study was 161 in-service business teachers from nine Thailand's leading vocational schools. Research instrument was a questionnaire on characteristics towards teaching profession standards. Results showed that characteristics on teacher's characteristics, teacher's personal behavior, and dedication for learners and generosity to other teachers, were at 'very high' level while the characteristics on ability on learning management, mastery of subject matter and related sciences for teaching, and outstanding performances, were at 'high' level.

Keywords: Teachers Development, Teacher's Characteristics, Teacher Professional Standards, Business Education, Vocational Education

บทนำ

การพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่มีการสร้างความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือที่เรียกกันว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น จะมีการพัฒนา การแข่งขันในการจัดการศึกษา การแข่งขันทางธุรกิจกับบริษัทข้ามชาติ ทำให้ครูซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาคนโดยตรงจึงต้องมีความรอบรู้ในศาสตร์การจัดการศึกษารวมถึงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทางการแข่งขันรอบด้าน มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งแม้มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ยังมีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่องค์การสหประชาชาติและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้มีการเผยแพร่ออกมาแล้วนั้น (สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, 2556)

ครูธุรกิจซึ่งถือเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญต่อการผลิตบุคลากรทางธุรกิจเข้าสู่ตลาดแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นนักบัญชี นักการขาย นักการตลาด นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล เลขานุการ รวมถึงบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งครูธุรกิจนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแล้ว ครูธุรกิจยังต้องมีความสามารถในการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้สามารถได้รับประสบการณ์ทางธุรกิจจากหลากหลายแหล่งนอกเหนือไปจากประสบการณ์ที่ได้ในโรงเรียน ยกตัวอย่างเช่น การสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อการร่วมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงมีการส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ประสบการณ์กับสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการในต่างประเทศ เหล่านี้จะต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปสู่ความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

การผลิตและพัฒนากำลังคนผ่านระบบการอาชีวศึกษานั้นถือเป็นมาตรการสำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2554 – 2561) เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวทางการผลิตและพัฒนา กำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ความสามารถ ให้สามารถแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ภาวะเศรษฐกิจ และการรวมกลุ่มเขตเสรีการค้า ครูผู้สอน จึงต้องมีการพัฒนา และยกระดับมาตรฐานของครูผู้สอน ไปด้วย ต้องปลูกฝังครูให้มีทัศนคติ ที่จะต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ครูต้องตามให้ทันเทคโนโลยี ต้องปรับปรุงคุณภาพการสอนเนื้อหาใหม่ ๆ ประกอบกับการพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีศักยภาพรองรับการเปลี่ยนแปลง การหาแนวทางและวิธีการส่งเสริมและพัฒนาครูสู่ความเป็นเลิศ จึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างสถาบันอาชีวศึกษาเพื่อให้สามารถแข่งขันระดับโลก และในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้

เนื่องจากเล็งเห็นว่าธุรกิจศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น การบัญชี การเลขานุการ การขาย การตลาด การจัดการ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สามารถพัฒนาให้ผู้ศึกษามีศักยภาพในการทำธุรกิจภายใต้บริบทสังคมสมัยใหม่ที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดและการแข่งขันทางธุรกิจที่นับวันจะยิ่งทวีความเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงพยายามหาแนวทาง หรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาพัฒนาวิชาชีพครูให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ครูสภาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาครูสู่ความเป็นเลิศ เพื่อหาแนวทางและวิธีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความสามารถและมีทักษะขั้นสูงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาครูสู่ความเป็นเลิศที่

เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของครูที่ประกอบวิชาชีพในหลายระดับ รวมถึงระดับอาชีวศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจนำกรอบในการพัฒนาครูอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิจัยของคุรุสภา ปี พ.ศ. 2556 นำมาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะครูธุรกิจของสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำ ซึ่งจะทำให้เห็นความต้องการในการพัฒนาครูธุรกิจในระดับต่อไป โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากับสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำในประเทศไทยเนื่องจากมองเห็นถึงศักยภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษารวมถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเหล่านั้น โดยผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งหวังที่จะใช้เป็นข้อมูลในการที่ผู้บริหารของสถาบันนำไปใช้เพื่อกำหนดทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาครูครูธุรกิจในส่วนที่ยังขาดอยู่ให้เป็นครูธุรกิจที่ดีเลิศเต็มรูปแบบ และเป็นต้นแบบของสถาบันอาชีวศึกษาอื่นๆ ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจในสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำของไทย

นิยามศัพท์

1. ครูธุรกิจ หมายถึงผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจประกอบด้วย การขาย การบัญชี การตลาด การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจการจัดการทั่วไป การจัดการสำนักงาน การจัดการธุรกิจค้าปลีก และการจัดการโลจิสติกส์

2. สถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำ หมายถึง สถาบันอาชีวศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2556 และเป็นสถาบันอาชีวศึกษาที่มีครูประจำการประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจจำนวนไม่น้อยกว่า 20 ท่าน

3. คุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพหมายถึง ลักษณะสำคัญของครู 6 ด้าน ได้แก่ (1) ความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน (2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (3) ผลงานมีความโดดเด่น (4) การอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนครู (5) คุณลักษณะความเป็นครู และ (6) การปฏิบัติงานของครู ซึ่งคุณลักษณะครูดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพจากผลการวิจัยของคุรุสภาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของวิชาชีพครูระดับอาชีวศึกษา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2556)

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามเรื่องคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจของสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำของประเทศไทยโดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงานวิชาชีพครู และสาขาวิชาที่สอน และ (2) ระดับคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจโดยแบ่งเป็น 6 หมวดคุณลักษณะ จำนวน 58 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางการสร้างแบบวัดของ Likert(1961) โดยในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูธุรกิจจำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's

Coefficient Alpha) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูธุรกิจของสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำ ซึ่งพิจารณาจากสถาบันอาชีวศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2556 และเป็นสถาบันอาชีวศึกษาที่มีครูประจำการประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจจำนวนไม่น้อยกว่า 20 ท่านตามขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ รวมจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาทั้งสิ้น 6 แห่ง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมจดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังสถาบันอาชีวศึกษาเป้าหมาย

จากนั้น ผู้วิจัยติดตามความคืบหน้าในการรับคืนแบบสอบถาม และเมื่อได้รับแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการกรอกข้อมูล โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Variance)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่และร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N=161)

รายการ		ความถี่	ร้อยละ
1 เพศ	- ชาย	31	19.3
	- หญิง	130	80.7
2 อายุ (เฉลี่ย=42, สูงสุด=60, ต่ำสุด=24)	- 22-34 ปี	42	26.1
	- 35-47 ปี	64	39.8
	- 48-60 ปี	55	34.2
3 ระดับการศึกษาสูงสุด	- ปริญญาตรี	97	60.2
	- ปริญญาโท	62	38.5
	- ปริญญาเอก	2	1.2
4 ประสบการณ์ในการทำงานวิชาชีพครู (เฉลี่ย=16, สูงสุด=38, ต่ำสุด=1)	- 1 - 13 ปี	87	54.0
	- 14 - 26 ปี	35	21.7
	- 27 - 39 ปี	39	24.2
5 สาขาวิชาที่สอน	- การขาย	8	5.0
	- การบัญชี	50	31.1
	- การตลาด	18	11.2
	- การเลขานุการ	8	5.0
	- คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	64	39.8
	- การจัดการทั่วไป	10	6.2
	- อื่น ๆ	3	1.9

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.7 และ 19.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 35 – 47 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา คือ 48–60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.2 การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมา คือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 38.5 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานวิชาชีพครูอยู่ในช่วง 1–13 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมา คือ 27–39 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.2 และส่วนใหญ่สอนสาขา

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา คือ สาขาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 31.1

ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะของครูธุรกิจ

จากการศึกษาระดับคุณลักษณะของครูธุรกิจในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ผลงาน มีความโดดเด่นการอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครูคุณลักษณะความเป็นครูและการปฏิบัติงานของครูผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ระดับคุณลักษณะด้านความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอนของครูธุรกิจ

(N=161)

ความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1. ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน	4.32	0.517	มากที่สุด
2. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.22	0.602	มากที่สุด
3. ความรู้เกี่ยวกับการทำงานในสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และแนวโน้มในอนาคต	3.84	0.628	มาก
4. ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.20	0.571	มาก
5. ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.83	0.667	มาก
6. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้	3.98	0.666	มาก
7. การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.25	0.602	มากที่สุด
8. จิตวิทยาสำหรับครู	4.18	0.611	มาก
9. มีความรู้รอบด้าน ทักษะและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง	4.03	0.637	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะด้านความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอนของครูธุรกิจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมาคือ การบริหารจัดการชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้ายคือ ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนความรู้เกี่ยวกับการทำงานในสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และแนวโน้มในอนาคตความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 3.84 และ 3.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับคุณลักษณะด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูธุรกิจ

(N=161)

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้		μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1.	การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.99	0.602	มาก
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง	4.09	0.660	มาก
3.	การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข	4.19	0.628	มาก
4.	สามารถประยุกต์วิธีการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน	4.22	0.599	มากที่สุด
5.	สามารถสอนโดยสอดคล้องกับทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม	4.34	0.612	มากที่สุด
6.	บูรณาการความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.17	0.608	มาก
7.	มีเทคนิคการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่าย	4.19	0.597	มาก
8.	มีการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี	4.20	0.624	มาก
9.	สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวผู้เรียน	4.14	0.627	มาก
10.	นำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้	4.16	0.611	มาก
11.	สามารถออกแบบและพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.91	0.610	มาก
12.	วิเคราะห์และเลือกใช้วิธีการประเมินผลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	4.07	0.587	มาก
13.	ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง	4.07	0.582	มาก
14.	สามารถพัฒนาเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพตามหลักวิชาได้	4.01	0.617	มาก
15.	สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับและระบุสิ่งที่ต้องปรับปรุงและสิ่งที่ต้องพัฒนาในตัวผู้เรียนแต่ละคนได้	4.04	0.601	มาก
16.	สามารถประเมินการสอนของตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.12	0.596	มาก
17.	จัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี	4.14	0.611	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูธุรกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถสอนโดยสอดคล้องกับทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 รองลงมาคือ สามารถประยุกต์วิธีการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ สามารถออกแบบและพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถพัฒนาเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพตามหลักวิชาได้โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 3.99 และ 4.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ระดับคุณลักษณะด้านผลงานมีความโดดเด่นของครูธุรกิจ

(N=161)

	ผลงานมีความโดดเด่น	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1.	ได้รับการยอมรับจากเพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและ บุคคลภายนอก	4.00	0.581	มาก
2.	มีส่วนร่วมหรือเป็นที่ปรึกษาผู้เรียนในการผลิตผลงานสร้างสรรค์ โครงการ หรือการแข่งขันทักษะอาชีพจนได้รับรางวัล	3.81	0.802	มาก
3.	ช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามตัวชี้วัดของหลักสูตรและ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ	4.03	0.575	มาก
4.	มีผลงานซึ่งจุดประกายให้กับเพื่อนครูในการพัฒนาตนเอง	3.80	0.723	มาก
5.	มีผลงานที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้จริง	3.91	0.684	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะด้าน
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูธุรกิจ ทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ
ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงขึ้นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ส่วน
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ การได้รับการ
ยอมรับจากเพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและ
บุคคลภายนอก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2 อันดับสุดท้าย คือ มีผลงานซึ่งจุด
ประกายให้กับเพื่อนครูในการพัฒนาตนเองมีส่วนร่วม
หรือเป็นที่ปรึกษาผู้เรียนในการผลิตผลงานสร้างสรรค์
โครงการ หรือการแข่งขันทักษะอาชีพจนได้รับรางวัลมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และ 3.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ระดับคุณลักษณะด้านการอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครูของครูธุรกิจ

(N=161)

	การอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครู	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1.	อุทิศตนในการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ	4.39	0.614	มากที่สุด
2.	ติดตามผลการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.35	0.594	มากที่สุด
3.	เอาใจใส่ในปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ทั้งปัญหาที่เกี่ยวกับการ เรียนการสอนและปัญหาในชีวิตประจำวัน	4.38	0.601	มากที่สุด
4.	แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู	4.23	0.664	มากที่สุด
5.	ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนครูด้วยความจริงใจและเสริมสร้าง บรรยากาศอย่างเป็นกัลยาณมิตร	4.39	0.550	มากที่สุด
6.	ยินดีเผยแพร่ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนครูในรูปแบบต่าง ๆ	4.30	0.581	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะด้านการอุทิศ
ตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครูทุกข้ออยู่ในระดับ
มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด 2 อันดับแรก คือ อุทิศตนในการช่วยเหลือผู้เรียน
อย่างเต็มความสามารถและให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อน
ครูด้วยความจริงใจและเสริมสร้างบรรยากาศอย่างเป็น
กัลยาณมิตรโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ทั้ง 2 ข้อ

ตารางที่ 6 ระดับคุณลักษณะด้านคุณลักษณะความเป็นครู

(N=161)

	คุณลักษณะความเป็นครู	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1.	มีจิตมุ่งมั่นที่จะพัฒนาผู้เรียน	4.59	0.575	มากที่สุด
2.	มีความรักและปรารถนาดีกับศิษย์	4.65	0.564	มากที่สุด
3.	มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	4.66	0.526	มากที่สุด
4.	มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู	4.65	0.562	มากที่สุด
5.	มีปรัชญา แนวคิด และความเชื่อที่ใช้อยู่ในการทำงานและการปฏิบัติตน	4.59	0.586	มากที่สุด
6.	ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ	4.64	0.543	มากที่สุด
7.	รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	4.62	0.512	มากที่สุด
8.	ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.53	0.570	มากที่สุด
9.	รู้จักตนเอง ประเมินตนเอง และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.53	0.603	มากที่สุด
10.	มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	4.48	0.623	มากที่สุด
11.	เป็นผู้นำทางความคิดและการปฏิบัติ	4.29	0.702	มากที่สุด
12.	เป็นต้นแบบให้แก่ครูที่มีประสบการณ์น้อยในการพัฒนาตนเอง	4.29	0.720	มากที่สุด
13.	สร้างความศรัทธาในวิชาชีพครูให้กับเพื่อนครูและคนรอบข้าง	4.42	0.667	มากที่สุด
14.	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	4.51	0.603	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะด้านการอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครู ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ในวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 รองลงมาได้แก่ มีความรักและปรารถนาดีกับศิษย์ และ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

ตารางที่ 7 ระดับคุณลักษณะด้านการปฏิบัติตนของครูธุรกิจ

(N=161)

การปฏิบัติตนของครู	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1. มีความเชื่อมั่น เป็นตัวของตัวเอง และอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง	4.58	0.565	มากที่สุด
2. มีความฉลาดทางอารมณ์และเข้าใจผู้เรียน	4.39	0.582	มากที่สุด
3. มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.41	0.607	มากที่สุด
4. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการกระทำและความคิด รวมถึงการใช้ชีวิตทั้งต่อผู้เรียน เพื่อนครูและชุมชน	4.44	0.611	มากที่สุด
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแม้แตกต่างกัน	4.50	0.582	มากที่สุด
6. มีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นของตนเองโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา	4.50	0.549	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณลักษณะด้านการปฏิบัติตนของครูธุรกิจทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความเชื่อมั่น เป็นตัวของตัวเอง และอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมาคือ ยอมรับฟัง

ความคิดเห็นของผู้อื่นแม้แตกต่างกัน และ มีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นของตนเองโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.50

ตารางที่ 8 สรุประดับคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจ

(N=161)

รายการคุณลักษณะ	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ
1. รอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน	4.09	0.434	มาก
2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้	4.12	0.449	มาก
3. ผลงานมีความโดดเด่น	3.91	0.556	มาก
4. การอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนครู	4.34	0.521	มากที่สุด
5. คุณลักษณะความเป็นครู	4.53	0.497	มากที่สุด
6. การปฏิบัติตนของครู	4.47	0.505	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.24	0.418	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ภาพรวมระดับคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศของครูธุรกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คุณลักษณะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตนของครู ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้รอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน และ ผลงานมีความโดดเด่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09, 4.12 และ 3.91 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพครูธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำเป็นสถาบันการศึกษาที่ผ่านการประเมินต่าง ๆ ทั้งการประเมินคุณภาพการศึกษา รวมถึงการประเมินเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ทำให้ครูของสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำเหล่านี้ได้รับการบ่มเพาะและพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณลักษณะความเป็นครู การปฏิบัติตนของครู และการอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนครู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำมีครูธุรกิจที่มีความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยมและสามารถเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียนนักศึกษาได้ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคุณลักษณะครูธุรกิจเป็นรายด้านพบว่า ยังมีคุณลักษณะบางด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ ด้านความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และด้านผลงานมีความโดดเด่น

จากผลการศึกษาในด้านความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสอน ประเด็นที่มีระดับคะแนนน้อยประการแรก ได้แก่ระดับความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการวิจัยนั้นมีความซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ ทำให้ครูหลายคนไม่มีความรู้และทักษะในการทำวิจัยเท่าที่ควร หรือบางครั้งการทำวิจัยเป็นไปตามความเข้าใจส่วนตัวโดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ในเรื่องนี้เจริญ กาญจนะ (2554) ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่าการวิจัยของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ทำการวิจัยตามนโยบายของสถานศึกษาแต่ยังขาดการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ที่มีความรู้ด้านการวิจัย ทำให้ไม่สามารถเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาได้ ประเด็นที่มีระดับคะแนนน้อย ประการที่สอง คือระดับความรู้เกี่ยวกับการทำงานในสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และแนวโน้มในอนาคต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

กระบวนการในการทำงานและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก หากครูไม่ได้รับการสนับสนุนให้ได้รับประสบการณ์ในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้ครูไม่สามารถติดตามสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ทันในส่วนนี้ มงคล วานิก (2556) ได้กล่าวว่า ในการจัดอาชีวศึกษานั้นควรให้ครูได้มีประสบการณ์ในสถานประกอบการด้วย เนื่องจากเทคโนโลยีต่าง ๆ นั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูควรได้รับทราบและได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ อภิสิทธิ์ คลังแสง (2556) ได้กล่าวไปในแนวทางเดียวกันว่า เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนนั้นอาจไม่ทันสมัยเหมือนเครื่องมือที่ใช้ในสถานประกอบการ ด้วยเหตุนี้ ครูจึงควรเข้าไปมีประสบการณ์ในสถานประกอบการรวมถึงการได้มีโอกาสฝึกทักษะในสถานประกอบการเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ส่วนประเด็นที่มีระดับคะแนนน้อย ประการสุดท้ายในด้านนี้ คือระดับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเกิดจากกระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สื่อที่ใช้กันในอดีตบางส่วนอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ครูควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ(2553) ได้เสนอแนะว่าครูต้องปรับบทบาทของตนเองในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (2556) ได้ทำการสำรวจพบว่า อุปสรรคสำคัญของการทำหน้าที่ครูส่วนหนึ่งคือภาระงานหลายประการที่นอกเหนือจากงานสอน จำนวนชั่วโมงสอนที่มากเกินไป รวมถึงการที่ครูขาดทักษะด้านไอซีที จึงอาจเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้เท่าที่ควรจะเป็น และทำให้ครูไม่สามารถพัฒนา

นวัตกรรมหรือผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาที่ตนเชี่ยวชาญได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชัย เหลืองอรุณ (2555) ซึ่งทำการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลพบว่า ปัญหาประการหนึ่งคือครูขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนนี้อาจอธิบายได้อีกทางหนึ่งว่า การที่ครูขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อนั้นอาจเกิดจากการที่ครูมีภาระงานที่ทำมากเกินไป ในเรื่องนี้ อมรวิชช์ นาครทรรพ (2549) ได้ทำการศึกษาภาระงานของครูโดยผลการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่สอนค่อนข้างหนักโดยมีชั่วโมงสอนเฉลี่ยถึง 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังต้องรับผิดชอบงานธุรการในโรงเรียนและการจัดทำรายงาน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นอาจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมี**คุณลักษณะด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้รวมถึงด้านผลงานมีความโดดเด่น** ยังอยู่ในระดับที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งในส่วนนี้สถาบันอาชีวศึกษายังคงต้องหาแนวทางในการส่งเสริมครูในสถานศึกษาของตนในลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรวมถึงสถาบันอาชีวศึกษาควรหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพของครูธุรกิจ ในบางประเด็นเร่งด่วน ได้แก่ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน การผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมผลงานทางวิชาการของครูธุรกิจ

2. สถาบันอาชีวศึกษาควรหารูปแบบในการส่งเสริมและพัฒนาครูธุรกิจโดยการปรับโครงสร้างหรือจัดระบบงานของครูธุรกิจเพื่อให้ได้มีโอกาสพัฒนาประสบการณ์ด้านธุรกิจในสถานประกอบการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนนักศึกษาต่อไป

3. ครูธุรกิจควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้กับนักเรียนนักศึกษาทางด้านธุรกิจในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเชิงลึกถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะครูธุรกิจในด้านต่าง ๆ โดยเจาะประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูธุรกิจมีระดับคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่มากขึ้นน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนสำหรับฝ่ายนโยบายในการหารูปแบบในการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะครูสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพครูในลำดับต่อไป

2. ศึกษารูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาครูธุรกิจให้มีคุณลักษณะบางประการ อาทิ ความรู้และทักษะในสถานประกอบการ ความสามารถในการทำวิจัย ความสามารถในการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ ศักยภาพในการผลิตผลงานวิชาการในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเริ่มต้นจากการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าในขั้นต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- เจริญ กาญจนะ. 2554. รูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครูนักวิจัย. **วารสารวิชาการและวิจัย มทร. พระนคร**, 5(1), 92.
- พิชัย เหลืองอรุณ. 2555. **สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มงคล วานิช. 2556. **สรุปเสวนาวิชาการ เรื่อง เวทีปฏิรูปการเรียนรู้สู่การศึกษาเพื่อคนทั้งมวล ครั้งที่ 20. 3 กันยายน 2556** (online). <http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=741>, 1 มิถุนายน 2558.

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2556. รายงานการวิจัย
**เรื่องรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาครูสู่
ความเป็นเลิศ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ
คุรุสภา.
- สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. 2556. **สรุปการ
สัมมนาระดับชาติ การศึกษาเพื่อปวงชนกับ
องค์การยูเนสโก.** (online).
[http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/pdf/
Global_Education.pdf](http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/pdf/Global_Education.pdf), 1 มิถุนายน 2558.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนา
คุณภาพเยาวชน. 2556. **6 ปัญหาสำคัญที่
กลายเป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู.**
(online). [http://www.qlf.or.th/Home/
Contents/571](http://www.qlf.or.th/Home/Contents/571), 1 มิถุนายน 2558.
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2549. **โครงการติดตาม
สภาวะการทำงานของครู.**(online).
[http://www.moe.go.th/pr_moe/pr_TeacherWatc
h22092549.doc](http://www.moe.go.th/pr_moe/pr_TeacherWatch22092549.doc), 1 มิถุนายน 2558.
- อกนิษฐ์ คลังแสง. 2556. **สรุปเสวนาวิชาการเรื่อง เวที
ปฏิรูปการเรียนรู้สู่การศึกษาเพื่อคนทั้งมวล
ครั้งที่ 20.3** กันยายน 2556 (online).
[http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=7
41](http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=741), 1 มิถุนายน 2558.
- Chittmittrapap, S. 2010. **Global Changes on
Learning in 21st Century: Development of
Professional Teachers.** Bangkok: The Higher
Education Commission. [in Thai]
- Karnchana, C. 2011. Vocational Teacher
Development Model to Research Teacher.
RMUTP Research Journal, 5(1): 92. [in Thai]
- Kasetsart University. 2013. **Teacher Enhancement
and Development Model for the
Excellence.** Bangkok: Secretariat Office of the
Teachers Council of Thailand. [in Thai]
- Klungsang, A. 2013. **The 20th Learning Reform
Forum to the Education for All**
(Online).[http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?con
tentId=741](http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=741)., 1 June 2015. [in Thai]
- Lueang-Aroon, P. 2012. **Situations and Problems
on Academic Affairs in International
Standard Schools.** Master of Education Thesis
in Educational Administration, Chulalongkorn
University. [in Thai]
- Nakorntrup, A. 2006. **Monitoring Teachers’
Working States Project** (Online).
[http://www.moe.go.th/pr_moe/pr_TeacherWatc
h22092549.doc](http://www.moe.go.th/pr_moe/pr_TeacherWatch22092549.doc), 1 June 2015.
- Bureau of International Cooperation. 2013. **National
Conference on Education for All and
UNESCO** (Online).
[http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/pdf/
Global_Education.pdf](http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/pdf/Global_Education.pdf), 1 June 2015.
- Quality Learning Foundation. 2013. **Six Problems
that Became Obstacles for Being a
Teachers** (Online).
<http://www.qlf.or.th/Home/Contents/571>,
1 มิถุนายน 2558.
- Vanikorn, M. 2013. **The 20th Learning Reform
Forum to the Education for All** (Online).
[http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=7
41](http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=741)., 1 June 2015. [in Thai]